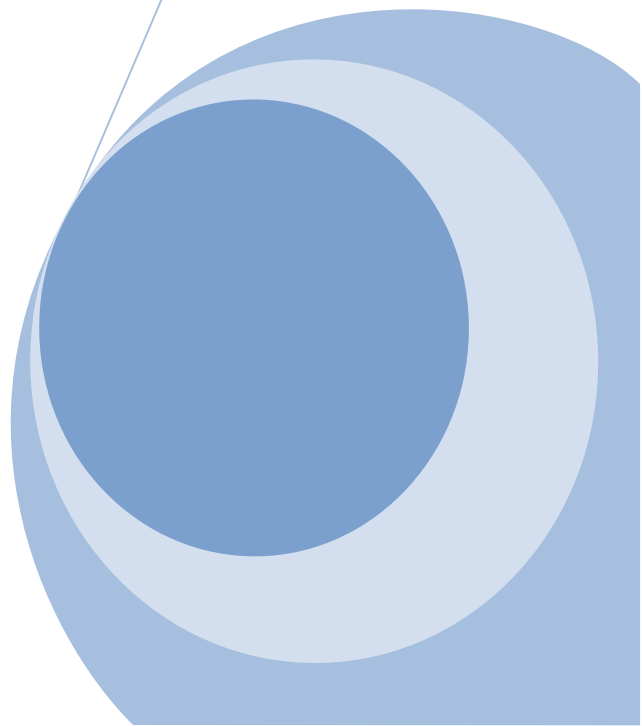

MEMORIA 2023

**PROGRAMA DE INTERVENCIÓN AMBULATORIA CON
ADOLESCENTES EN SITUACIÓN DE DIFICULTADE SOCIAL E
DESPROTECCIÓN. Asociación Alborada.**

ÍNDICE

1.INTRODUCCIÓN

2.PERFIL DAS PERSOAS ATENDIDAS NO 2023

2.1 Casos atendidos

2.2. Perfil das persoas usuarias

2.2.1. Idade

2.2.2. Motivo de derivación

2.2.3. Situación xurídica

2.2.4. Núcleo de convivencia

2.2.5. Situación formativo-laboral

2.3. Baixas no programa

2.3.1. Motivo de baixa

2.3.2. Permanencia no programa

2.3.3. Grao de consecución dos obxectivos

2.4.Tipoloxía de maltrato infanto-xuvenil

3.INTERVENCIÓNS E TIPOLOXÍA DESTAS

4. RECURSOS EMPREGADOS

4.1.Recursos materiais

4.2. Recursos persoais

1. INTRODUCCIÓN

Dende o Equipo Psicoeducativo do Programa de Intervención Ambulatoria con Adolescentes en situación de dificultade social e desprotección entendemos a **Memoria Anual** como o documento no que se **describen** e **avalían** tódalas actuacións que se realizaron durante todo o ano anterior, neste caso o 2023, proporcionando unha visión de conxunto do servizo que se presta ás persoas destinatarias, co obxectivo de que este se vaia adaptando progresivamente ás súas necesidades.

MISIÓN DO PROGRAMA AMBULATORIO DE INTERVENCIÓN CON ADOLESCENTES EN CONFLITO

A nosa **misión** pasa por realizar unha labor de prevención e intervención, tratando de diminuír ou eliminar as condutas problemáticas dalgunhas persoas adolescentes (uso ou abuso de drogas, problemas de comportamento no ámbito familiar e/ou escolar, violencia, comisión de delitos, etc.)

Pretendemos acadar a nosa misión mediante a participación dos/as menores e das súas familias nunha serie de actividades incluídas nas diferentes áreas do programa psicoeducativo:

- Área de desenvolvemento persoal
- Área de saúde
- Área de convivencia e relación coa contorna social
- Área de relación familiares
- Área de formación
- Área de orientación e inserción laboral
- Área de estruturación do lecer e tempo libre

En canto a colectividade búscase a colaboración con cantos Organismos e Entidades, públicas ou privadas, teñan relación coa problemática dos/as menores, e a nosa misión deberá ir encamiñada a participar en campañas de prevención e asesoramento, a colaborar en proxectos comunitarios, a elaborar memorias institucionais e a participar en actividades de formación.

DATOS XERAIS DA ENTIDADE

A “**Asociación Ciudadana de Lucha contra la droga ALBORADA**” comezou a súa labor preventiva, asistencial e de incorporación social no campo das drogodependencias no **ano 1982** coa apertura da Comunidade Terapéutica. Posteriormente creouse a Unidade Asistencial, o Centro de Día de Drogodependencias, o Centro de Día de Atención al Menor e o Programa Creative. No ano 2008, nas mesmas instalacións do Centro de Día de Atención al Menor, ponse en funcionamento o Programa de Intervención Ambulatoria con Adolescentes.

O feito de pertencer a unha O.N.G. con tan ampla traxectoria, permítelle aos diferentes dispositivos estar integrados nunha gran estrutura e beneficiarse e coordinarse cos diferentes programas da Asociación.

VISIÓN DO CENTRO DE MENORES

A **visión** que desexamos para o centro está enfocada en satisfacer as necesidades dos diferentes usuarios polo que queremos, entre outras cousas, SER:

- Referente en Galicia na atención e tratamento de adolescentes en situación de dificultade social e desprotección.
- Considerados como un centro profesional, público, responsábel e innovador
- Un centro co que se poida contar para novos retos e proxectos
- Áxiles, eficaces e eficientes ante as necesidades detectadas
- Referente na atención integral das condutas disociais e/ou aditivas

2.PERFIL DAS PERSOAS ATENDIDAS NO ANO 2023

2.1. CASOS ATENDIDOS

Durante o intervalo de xaneiro a decembro do ano 2023, atendéronse no *Programa de Intervención Ambulatoria con Adolescentes* en situación de dificultade social e desprotección de A.C.L.A.D Alborada, un total de **cento vintecinco**, dos cales **trinta e sete** iniciaron tratamento nese ano, sendo o resto adolescentes que comezaron con anterioridade ao mesmo. Ao longo do 2023, as derivacións por parte do Servicio de Menores da Xunta de Galicia, fixéronse de forma continuada.

NOVAS INCORPORACIONS	
MULLERES	HOMES
24	13

BAIXAS	
MULLERES	HOMES
26	9

TOTAL CASOS	
MULLERES	HOMES
79	46

2.2. IDADE

O Programa Ambulatorio, con carácter xeral, atende a persoas menores con idades comprendidas entre os 12 e os 18 anos, aínda que poden incorporarse a maiores da dita idade como apoio ou continuación do tratamento antes da alta definitiva. Do mesmo xeito, é posible incluír a menores de 12 anos en determinados supostos específicos, sempre que respondan ao perfil do noso recurso. No ano 2023 prestouselles atención psicolóxica e socioeducativa a adolescentes coas seguintes idades:

IDADE		
NOVAS INCORPORACIONS		
	MULLERES	HOMES
11 anos	1	0
12 anos	1	1
13 anos	3	1
14 anos	5	3
15 anos	4	1
16 anos	1	3
17 anos	3	1
18 anos	3	0
+18 anos	3	3

IDADE		
BAIXAS		
	MULLERES	HOMES
11 anos	0	0
12 anos	0	1
13 anos	1	0
14 anos	1	3
15 anos	4	0
16 anos	6	3
17 anos	6	0
18 anos	3	2
+18 anos	5	0

IDADE		
TOTAL		
	MULLERES	HOMES
11 anos	2	0
12 anos	1	2
13 anos	7	2
14 anos	8	6
15 anos	12	5
16 anos	9	10
17 anos	17	8
18 anos	8	5
+18 anos	15	8

2.3. MOTIVO DE DERIVACIÓN

Os menores do Programa Ambulatorio non presentan un só motivo de ingreso, senón que cada un deles ven derivado dende o Servizo de Menores por dous ou máis motivos combinados: problemas comportamentais/persoais, problemas no ámbito formativo, maltrato/conflicto intrafamiliar e condutas adictivas.

MOTIVO DE DERIVACIÓN		
NOVAS INCORPORACIONES		
	MULLERES	HOMES
CONFLICTO INTRAFAMILIAR/MALTRATO	15	6
CONDUCTAS ADITIVAS	0	0
PROBLEMA ÁMBITO FORMATIVO	0	0
PROBLEMA PERSOAL/COMPORTAMENTAL	9	7

MOTIVO DE DERIVACIÓN		
BAIXAS		
	MULLERES	HOMES
CONFLICTO INTRAFAMILIAR/MALTRATO	18	4
CONDUCTAS ADITIVAS	0	0
PROBLEMA ÁMBITO FORMATIVO	0	0
PROBLEMA PERSOAL/COMPORTAMENTAL	8	5

MOTIVO DE DERIVACIÓN		
TOTAL		
	MULLERES	HOMES
CONFLICTO INTRAFAMILIAR/MALTRATO	51	20
CONDUCTAS ADITIVAS	4	0
PROBLEMA ÁMBITO FORMATIVO	1	1
PROBLEMA PERSOAL/COMPORTAMENTAL	23	25

*Cómpre sinalar que só se especifica o motivo principal, o que non quere dicir que sexa o único obxectivo a traballar dende este dispositivo.

2.4. SITUACIÓN XURÍDICA

As persoas atendidas no 2023, atopábanse nas seguintes situacións xurídicas:

SITUACIÓN XURÍDICA		
NOVAS INCORPORACIONES		
	MULLERES	HOMES
TUTELA	14	4
GUARDA	1	0
PRESERVACIÓN FAMILIAR	9	9

SITUACIÓN XURÍDICA		
BAIXAS		
	MULLERES	HOMES
TUTELA	17	4
GUARDA	4	0
PRESERVACIÓN FAMILIAR	5	5

SITUACIÓN XURÍDICA		
TOTAL CASOS		
	MULLERES	HOMES
TUTELA	48	19
GUARDA	9	1
PRESERVACIÓN FAMILIAR	22	26

2.5. NÚCLEO DE CONVIVENCIA

Con respecto ao núcleo de convivencia no que vive o/a menor diariamente, os datos do ano serían os seguintes:

NÚCLEO DE CONVIVENCIA		
NOVAS INCORPORACIONES		
	MULLERES	HOMES
ACOLLEMENTO FAMILIA EXTENSA	2	2
ACOLLEMENTO FAMILIA ALLEA	0	0
ACOLLEMENTO RESIDENCIAL	14	5
AMBOS PROXENITORES	4	1
MONOPARENTAL	0	0
NAI E OUTROS	2	3
PAI E OUTROS	0	1
INDEPENDIZADO	2	1

NÚCLEO DE CONVIVENCIA

BAIXAS

	MULLERES	HOMES
ACOLLEMENTO FAMILIA EXTENSA	4	1
ACOLLEMENTO FAMILIA ALLEA	2	0
ACOLLEMENTO RESIDENCIAL	13	5
AMBOS PROXENITORES	2	0
MONOPARENTAL	2	1
NAI E OUTROS	1	1
PAI E OUTROS	0	1
INDEPENDIZADO	2	0

NÚCLEO DE CONVIVENCIA

TOTAL CASOS

	MULLERES	HOMES
ACOLLEMENTO FAMILIA EXTENSA	9	5
ACOLLEMENTO FAMILIA ALLEA	3	0
ACOLLEMENTO RESIDENCIAL	41	17
AMBOS PROXENITORES	8	8
MONOPARENTAL	4	4
NAI E OUTROS	7	7
PAI E OUTROS	1	2
INDEPENDIZADO	6	1

2.6. SITUACIÓN FORMATIVO/LABORAL

Nas 125 persoas atendidas, a súa ocupación formativo-laboral foi a que se especifica a continuación. A meirande parte delas, 103 , asistían a unha formación regrada.

SITUACIÓN FORMATIVO-LABORAL		
NOVAS INCORPORACIONES		
	MULLERES	HOMES
FORMACIÓN REGULADA	22	10
FORMACIÓN NON REGULADA	0	0
BÚSQUEDA ACTIVA DE EMPREGO	0	1
EMPREGO	2	1
OUTROS	0	1

SITUACIÓN FORMATIVO-LABORAL		
BAIXAS		
	MULLERES	HOMES
FORMACIÓN REGULADA	20	7
FORMACIÓN NON REGULADA	1	0
BÚSQUEDA ACTIVA DE EMPREGO	2	0
EMPREGO	0	0
OUTROS	3	2

SITUACIÓN FORMATIVO-LABORAL		
TOTAL CASOS		
	MULLERES	HOMES
FORMACIÓN REGULADA	66	37
FORMACIÓN NON REGULADA	2	2
BÚSQUEDA ACTIVA DE EMPREGO	2	1
EMPREGO	5	3
OUTROS	4	3

2.7. TIPOLOXÍA DE MALTRATO INFANTO-XUVENIL

Das 125 persoas adolestes que asistiron este ano ao programa, a maioría delas sufriron varias formas de maltrato na súa infancia e adolescencia.

Parécenos importante resaltar a alta incidencia deste tipo de situacións e os danos que dela derívanse.

TIPOS DE MALTRATO			
	MULLERES	HOMES	TOTAL
MALTRATO PRENATAL	11	8	19
ABANDONO/MALTRATO EMOCIONAL	68	37	105
ABANDONO/MALTRATO FÍSICO	53	29	82
NEGLIGENCIA	38	20	58
VIOLENCIA SEXUAL	41	18	59
ACOSO ESCOLAR	26	8	34
MALTRATO INSTITUCIONAL	5	0	5
MUNCHAÜSEN	1	0	1
SOBREPROTECCIÓN	0	1	1
SOBREEXIGENCIA	3	1	4

3.BAIXAS NO PROGRAMA NO ANO 2023

3.1. MOTIVO DE BAIXA

No ano 2023 causaron baixa no Programa de Intervención Ambulatoria, 35 persoas usuarias.

Vinte un adolescentes foron baixa por consecución de obxectivos, nove foron derivados a outros recursos considerados máis axeitados para abordar a súa problemática e en cinco casos non foi posible continuar co tratamento iniciado.

MOTIVO DE BAIXA		
TOTAL CASOS		
	MULLERES	HOMES
CONSECUCIÓN DE OBXECTIVOS	17	4
DERIVACIÓN	7	2
IMPOSIBILIDADE DE CONTINUAR O TRATAMENTO	2	3
ABANDONO	0	0

3.2 PERMANENCIA NO PROGRAMA

Obsérvase que ao longo deste ano, **nos/as trinta e cinco adolescentes que causaron baixa no Programa** Intervención Ambulatoria, deuse a seguinte permanencia:

PERMANENCIA NO PROGRAMA		
TOTAL CASOS		
	MULLERES	HOMES
0-6 MESES	5	2
6-12 MESES	8	4
12-18 MESES	4	1
+18 MESES	9	2

3.3. GRAO DE CONSECUCIÓN DOS OBXECTIVOS

Nas trinta e cinco persoas adolescentes que foron baixa no Programa, o grao no que se conseguiron os obxectivos formulados ao principio do tratamento, foi o que se especifica na tabla, máis abaixo.

Para avaliar isto, empregáronse indicadores como os seguintes:

- ✓ Actitude da/o menor fronte á terapia.
- ✓ Asistencia.
- ✓ Implicación das figuras coidadoras/gardadoras no proceso terapéutico.
- ✓ Resultados das diferentes enquisas de satisfacción entregadas á persoa adolescente, familia ou centro de protección.
- ✓ As aprendizaxes adquiridas e a súa xeneralización á vida cotiá.
- ✓ O nivel de elaboración e integración das súas experiencias traumáticas.

GRAO DE CONSECUCIÓN DOS OBXECTIVOS		
TOTAL CASOS		
	MULLERES	HOMES
MOI BAIXO	1	0
BAIXO	7	5
ALTO	9	2
MOI ALTO	9	2

3.1. INTERVENCIÓNS REALIZADAS

As intervencións máis significativas realizadas ao longo do ano 2023 foron as seguintes:

ACTIVIDADES DESENVOLVIDAS	
	TOTAL
INTERVENCIÓNS PSICOLÓXICAS (menor e/ou familia)	1540
INTERVENCIÓNS NON PRESENCIAIS (menor e/ou familia)	1016
INTERVENCIÓNS EDUCATIVAS (menor e/ou familia)	688
INTERVENCIÓNS EN REDE	976
INTERVENCIÓNS POST-INSTITUCIONAL	330
INTERVENCIÓNS GRUPAIS	51
PROGRAMAS ESPECÍFICOS	1325
TOTAL	5906

Dentro das intervencións realizadas ao longo deste ano motias delas foron transversais, derivadas do noso modo integral de actuación especializada en trauma e dados os rasgos característicos do perfil de menores atendido.

Enumeraremos algunhas delas especificando a tipoloxía e metodoloxía das mesmas.

-Terapia de grupo

Este ano finalizou o grupo de vítimas de maltrato infantil e comezou o grupo de preparación emocional para a autonomía. Iniciativa novedosa xurdida a raíz das necesidades detectadas nos/as menores que nuns meses pasan a ser maiores de idade empezando a presentar certa ansiedade e medo que pode influir negativamente no seu estado emocional así como na súa actitude nos seus centros de protección. A preocupación ante a soidade, a carencia de sistemas de pertenza, dificultades de afrontamento á hora de facer xestións, etc, son algúns dos temas que se traballan neste grupo de terapia.

-Intervención grupal de campo. Neste ano realizáronse dúas intervencións grupais deste tipo.

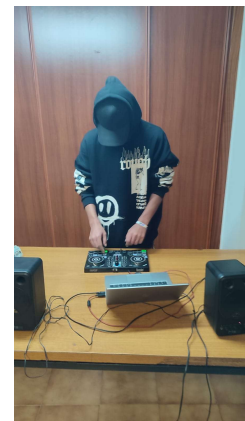

1. Alternativas para unha boa regulación emocional (regulación da ira, a ansiedade e a tristeza). Levouse a cabo no recinto do Ximnasio ABP e foi impartida polo técnico especializado e director do centro e a psicóloga do grupo de terapia de vítimas de maltrato infantil.

2. Convivencia “Nadal sen soidade”, realizada nunha casa rural de Fornelos de Montes co grupo de preparación emocional para a autonomía. Durante dous días celebramos as festas xuntos realizando actividades lúdicas (río e sendeirismo), culturais (observación astronómica) e terapéuticas (terapia individual, grupal e por subgrupos). Ademáis participaron antigos/as usuarios/as que xa, con máis de dezaioito anos, teñen superado por si mesmos/as, con éxito, o seu proceso de autonomía, puidendo así compartir a súa experiencia.

-Participación de usuarios do Programa post institucional no Programa Redes. Dous ex menores tutelados foron convidados a participar en dúas sesións formativas dirixidas a profesionais que traballen no ámbito de Protección de Menores, para que contasen as súas propias experiencias dentro do sistema.

5. RECURSOS EMPREGADOS

5.1. RECURSOS MATERIAIS

5.1.1. Recursos propios do programa

- ✓ Dotación informática
- ✓ Programa informático propio: GECM (Programa de xestión de centros de menores)
- ✓ Bibliotecas: con seccións para menores, familias e profesionais. Con contidos de diversas modalidades (literatura, apoios académicos, manuais e guías, bibliografía profesional, etc.)
- ✓ Material psicométrico: que inclúe unha gran variedade de probas de ámbito clínico (de personalidade, avaliación de conduta, estilos parentais, cuestionarios de avaliación de ansiedade, sintomatoloxía depresiva, condutas antisociais, TDAH, etc) e de ámbito académico (detección de problemas neuropsicolóxicos, avaliación de dificultades de atención, cognitivas, aptitudes, test de intelixencia e rendemento, orientación vocacional, etc.).
- ✓ Xogos, taboleiros, tarxetas e múltiples materiais terapéuticos que permiten traballar identificación e expresión de sentimentos, resolución de conflitos, duelos, autocontrol emocional, elaboración da súa historia de vida, superación de feitos traumáticos, adquisición de habilidades sociais, educación para a saúde, etc.

É de destacar que nestes anos tamén elaboramos materiais propios que consideramos que poden ser axeitados á etapa adolescente e ás características das nosas persoas usuarias.

- ✓ Ferramentas terapéuticas: como caixa de área, material de Lego, etc
- ✓ Material audiovisual: temos unha ampla recompilación de vídeos, cortos, películas, documentais e outros que utilízanse tanto en intervención individual coma grupal.

Temos colaborado na creación de distintos materiais audiovisuais, para uso de todos e todas os/as profesionais que queiran darlles utilidade.

5.1.2. Recursos dos que dispoñemos por pertencer a ACLAD Alborada

- ✓ Furgoneta de sete prazas
- ✓ Laboratorio
- ✓ Horta ecolóxica
- ✓ Salas e materias de lecer do centro de día

5.2. RECURSOS PERSOAIS

5.2.1. Recursos propios do programa

O equipo psicoeducativo está composto por tres profesionais especializadas en adolescencia, maltrato infantil, trauma, condutas aditivas, problemas de aprendizaxe, etc.

- Dúas psicólogas sanitarias e terapeutas familiares.
- Unha educadora social.

Tamén forman parte do equipo, a tempo parcial:

- Un director
- Outra educadora social.
- Persoal de limpeza

5.2.2. Recursos dos que disponemos por pertencer a ACLAD Alborada

A asociación conta cun equipo multidisciplinar que está dispoñible para toda consulta e orientación que necesitemos: psiquiatras, traballadoras sociais, médico, farmacéutica, enfermeira, persoal de laboratorio, persoal administrativo, monitores, educadores/as e psicólogos/as.

